

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ УЖГ ЖИТОМИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Війна кардинально змінила роботу Управління житлового господарства Житомирської міської ради. Якщо раніше установа просто займалася ремонтами будинків та благоустроєм, то з 24 лютого 2022 року довелося одночасно виконувати десятки нових функцій. Найскладнішим виявився перший рік війни, коли Житомир був під постійною загрозою обстрілів, в місто масово приїжджали переселенці з інших областей, а бюджет на утримання житла різко скоротився майже вдвічі.

Фінансова ситуація УЖГ показує реальну картину того, як війна вплинула на комунальне господарство. У 2020 році установа мала 27 млн грн. бюджету, але вже в 2022-му залишилося лише 14 млн грн. Це означало, що довелося відмовитися від планових ремонтів покрівель, скоротити благоустрій територій, залишити тільки найнеобхідніше. Зате з 2023 року бюджет почав поступово відновлюватися на 5-10% щороку. За прогнозами, до 2027 року фінансування зросте до 21,7 млн грн., хоча це все одно на 20% менше, ніж було до війни (рис. 1).

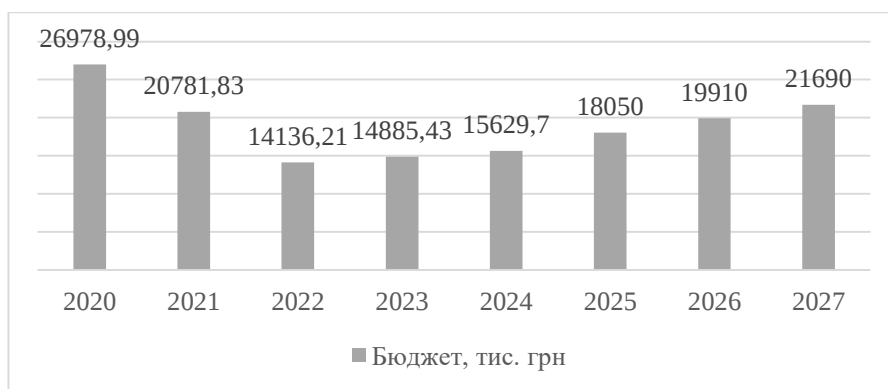

Рис. 1. Бюджет УЖГ ЖМР за 2020-2025 роки та прогноз на 2026-2027 роки

Соціальна робота стала найважливішим напрямком діяльності установи під час війни. У перші місяці в Житомирі знайшли притулок понад 112 тис. переселенців, хоча потім частина повернулася додому. Станом на березень 2023 року в області залишалось близько 68 тис. внутрішньо переміщених осіб, серед них 19 тис. дітей та майже 3 тис. людей з інвалідністю (рис. 2).

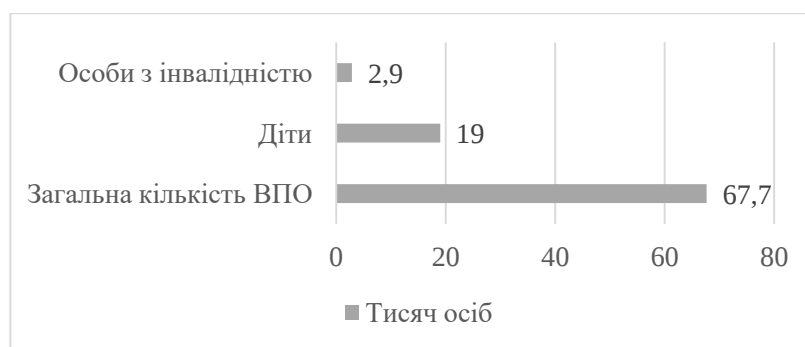

Рис. 2. Структура ВПО у Житомирській області станом на 1 березня 2023 року, тис. осіб

УЖГ довелося терміново організовувати їх розміщення у школах, спортивних залах, гуртожитках, забезпечувати опалення, воду, базові умови для життя. Особливо складно було в перші 40 днів війни, коли Житомирська область була зоною активних бойових дій. Російські обстріли пошкодили перинатальний центр, знищили нафтобази, завод Ізоват, ліцей номер 25 та десятки житлових будинків. Загалом за перший рік війни в області пошкодили 193 багатоповерхівки, 2667 приватних будинків, 46 шкіл та 20 дитячих садків. Працівники УЖГ працювали цілодобово, щоб після кожного обстрілу швидко закрити вибиті вікна, відновити дах, налагодити воду та опалення. Восени 2022 року настанала енергетична криза через обстріли електростанцій. Люди сиділи без світла по 12 годин на добу, не працювали ліфти, тепло, вода. УЖГ терміново створювало пункти обігріву з генераторами, куди люди могли прийти зігрітися, зарядити телефон, випити гарячого чаю.

Гуманітарна допомога стала ще одним важливим напрямком роботи. Хоча формально це не входило в обов'язки управління житлового господарства, в умовах війни всі міські служби об'єдналися для допомоги людям. УЖГ використовувало свої склади та транспорт для зберігання та роздачі гуманітарних вантажів від міжнародних організацій. Працівники формували продуктові набори, координували роботу волонтерів, вели облік найбільш вразливих мешканців – самотніх літніх людей, багатодітних родин, людей з інвалідністю.

Міжнародна підтримка відіграла важливу роль у виживанні міста під час найскладніших місяців війни. Естонія взяла шефство над Овруцькою громадою та розпочала будівництво нового дитячого садка. Італійський Червоний Хрест планував встановити 40 каркасних будинків для розміщення понад 250 переселенців. Міста-побратими Житомира – польські Гдиня, Плоцьк, Битом та чеське Пардубіце – допомагали евакуювати та розміщувати житомир'ян на початку війни. Сім'ї бійців 95-ї бригади виїхали до Італії, дітей з будинків сімейного типу евакуювали до Нідерландів, онкохворих дітей відправили на лікування до Швейцарії. УЖГ координувало всю цю логістику евакуації, готувало документи, підтримувало зв'язок з приймаючою стороною. На майбутнє УЖГ визначило кілька стратегічних пріоритетів розвитку (рис. 3).

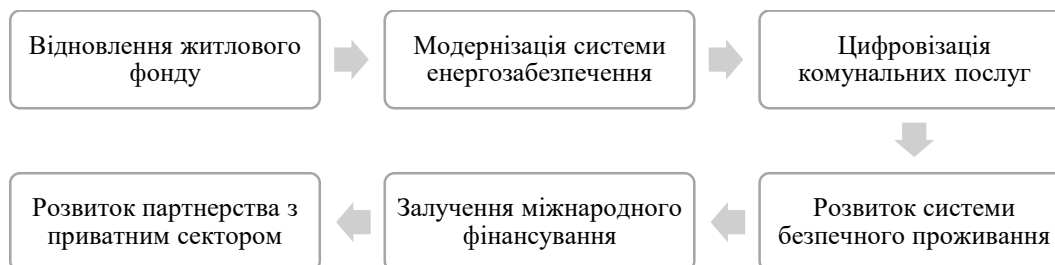

Рис. 3. Стратегічні напрями розвитку УЖГ Житомирської міської ради

По-перше, це відновлення всіх пошкоджених будинків до нормального стану, щоб люди могли жити комфортно. По-друге, модернізація енергопостачання через встановлення сонячних панелей на дахах, автономних генераторів, утеплення фасадів для економії тепла. По-третє, цифровізація комунальних послуг – створення електронної платформи, де мешканці зможуть онлайн подати заявку на ремонт, оплатити комунальні послуги, дізнатися про відключення. По-четверте, облаштування сучасних укріплень у всіх багатоповерхових будинках з нормальною вентиляцією, освітленням, водою, туалетами, щоб людям було безпечно під час повітряних тривог. По-п'яте, продовження залучення міжнародного фінансування та розвиток державно-приватного партнерства для великих проєктів модернізації. Досвід війни показав, що УЖГ здатне швидко адаптуватися до нових викликів, ефективно координувати роботу з різними партнерами, зберігати людяність та професіоналізм навіть у найскладніших умовах. Ці навички стануть міцною основою для успішного відновлення та розвитку житлово-комунального господарства Житомира в майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Беліх І. В. Укріплення населення у фонді захисних споруд цивільного захисту: сучасні реалії. Публічне управління в Україні: виклики та перспективи. 2023. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-343-2-3> (дата звернення: 06.10.2025).
2. Довідкова для внутрішньо переміщених осіб. Житомирська Міська Рада. URL: <https://zt-rada.gov.ua/vpo> (дата звернення: 06.10.2025).
3. Жук В. П. Державне партнерство у сфері житлово-комунальних послуг. Наукові перспективи. 2020. Т. 2, № 2020-2. URL: [https://doi.org/10.32689/2708-7530-2020-2\(2\)-16-28](https://doi.org/10.32689/2708-7530-2020-2(2)-16-28) (дата звернення: 06.10.2025).
4. На Житомирщині Товариство Червоного Хреста допомагає жителям громад. Суспільне новини. URL: <https://suspilne.media/zhytomyr/219098-na-zitomirsin-tovaristvo-cervonogo-hresta-dopomagaе-zitelam-gromad/> (дата звернення: 06.10.2025).
5. Польська Гдиня та чеське Пардубіце стануть містами-побратимами Житомира. Сайт міста Житомира. URL: <https://www.0412.ua/news/3398599/polska-gdina-ta-ceske-pardubice-stant-mistami-pobratimami-zitomira> (дата звернення: 06.10.2025).
6. УЖГ Житомирської міської ради. YouControl. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/34900607/ (дата звернення: 06.10.2025).
7. УЖГ Житомирської міської ради. Оpendатабот. URL: <https://opendatabot.ua/c/34900607> (дата звернення: 06.10.2025).